

Số: 18/2024/QĐST-VDS

Buôn Ma Thuột, ngày 21 tháng 5 năm 2024

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ BUÔN MA THUỘT, TỈNH ĐẮK LẮK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Nguyễn Thị Kiều My.

Thư ký phiên họp: Bà Đỗ Thị Hồng Hà - Thư ký Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột tham gia phiên họp: Ông Y Khang Êban - Kiểm sát viên.

Ngày 21 tháng 5 năm 2024, tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 13/2024/TLST-VDS ngày 23 tháng 4 năm 2024 về việc: “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự”, theo Quyết định mở phiên họp giải quyết việc dân sự số 36/2024/QĐST-VDS ngày 16 tháng 5 năm 2024, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Ông Hoàng T, sinh năm 1984. Trú tại: Số X đường Y, thôn Z, xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk (Có mặt).

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Bà Phạm Thị B, sinh năm 1943. Trú tại: Số X đường Y, thôn Z, xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk (Có mặt).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo Đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự, bản tự khai và tại phiên họp, ông Hoàng T trình bày:

Ông Hoàng T là con ruột của bà Phạm Thị B, sinh ngày 12/02/1943. Bà Phạm Thị B hiện nay tuổi cao, sức yếu và có những biểu hiện như mất cảm xúc, hay quên, dần dần không nhận ra được người thân. Mọi sinh hoạt cá nhân như ăn uống, vệ sinh hàng ngày đều phải phụ thuộc hoàn toàn vào sự giúp đỡ của người thân. Trong giao tiếp bà B không trả lời được. Bà Phạm Thị B là đối tượng được hưởng trợ cấp xã hội hàng tháng. Vì vậy ông Hoàng T đề nghị Tòa án tuyên bố bà Phạm Thị B, sinh năm 1943, bị mất năng lực hành vi dân sự.

Tại phiên họp ông Hoàng T vẫn giữ nguyên yêu cầu và đề nghị Tòa án tuyên bố bà Phạm Thị B mất năng lực hành vi dân sự.

Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột:

Sau khi nghiên cứu hồ sơ việc dân sự, lời khai của người yêu cầu và tại bản kết luận giám định pháp y tâm thần số 97/KLGĐTC ngày 13/5/2024 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên đã kết luận đối với:

Bà Phạm Thị B, sinh năm 1943; Giới tính: Nữ; Nơi cư trú: Số X đường Y, thôn Z, xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk bị bệnh mất trí không biệt định (theo bảng phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 (ICD10), bệnh có mã là F03), mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi. Vì vậy ông Hoàng T đề nghị Toà án tuyên bố bà Phạm Thị B mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ cần chấp nhận. Đề nghị Toà án chấp nhận đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của ông Hoàng T: Tuyên bố bà Phạm Thị B, sinh năm 1943, mất năng lực hành vi dân sự.

Căn cứ vào các chứng cứ và tài liệu đã được kiểm tra tại phiên họp; Căn cứ vào lời trình bày của các đương sự tại phiên họp trên cơ sở xem xét đầy đủ, toàn diện chứng cứ, ý kiến của Kiểm sát viên.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột nhận định:

[1] Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết việc dân sự: Đây là yêu cầu về dân sự tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự. Bà Phạm Thị B cư trú tại: Số X đường Y, thôn Z, xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk. Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự, thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk.

[2] Về nội dung: Bà Phạm Thị B, sinh năm 1943 là con của bà Lê Thị T1 và ông Phạm X. Từ khi sinh ra bà Phạm Thị B phát triển bình thường, đã kết hôn và sinh được 05 người con. Trong quá trình sinh sống bà B có sức khỏe tâm thần bình thường. Từ năm 2013, gia đình phát hiện bà B có biểu hiện khác thường: Con trai chết nhưng cảm xúc của bà B thờ ơ, không đau buồn gì, hay quên, dần dần không nhận ra người thân, không làm được công việc hàng ngày như trước đây, ban đêm dậy đi bộ vì cho rằng trời đã sáng. Khoảng 04 năm gần đây bà B không nói, không đi lại được. Trong sinh hoạt hàng ngày, bà B không còn minh mẫn, mọi sinh hoạt cá nhân, ăn uống của bà B đều cần phải nhờ vào sự giúp đỡ của người thân trong gia đình. Trong giao tiếp, bà B không trả lời được. Hiện bà B đang sống cùng với con ruột là ông Hoàng T. Bà B là đối tượng được nhận tiền trợ cấp xã hội hàng tháng dành cho người cao tuổi. Nay ông Hoàng T yêu cầu Tòa án giải quyết tuyên bố bà Phạm Thị B, sinh năm 1943 mất năng lực hành vi dân sự.

Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột đã thụ lý hồ sơ việc dân sự yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự theo yêu cầu của ông

Hoàng T. Ngày 07/5/2024, Toà án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk ban hành Quyết định trưng cầu giám định số 17/2024/QĐ-TA trưng cầu Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên để giám định năng lực hành vi dân sự của bà Phạm Thị B để có cơ sở giải quyết việc dân sự.

Tại bản kết luận giám định pháp y tâm thần số 97/KLGĐTC ngày 13/5/2024 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên đã kết luận đối với bà Phạm Thị B, sinh năm 1943 bị bệnh mất trí không biệt định (F03-ICD10), mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.

Tại khoản 1 Điều 22 của Bộ luật Dân sự 2015 quy định “*Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần*”.

Việc ông Hoàng T là con ruột của bà Phạm Thị B có đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố bà B mất năng lực hành vi dân sự, là phù hợp với quy định tại khoản 1 Điều 22 của Bộ luật Dân sự. Đồng thời tại bản kết luận giám định pháp y tâm thần cũng đã kết luận bà Phạm Thị B bị bệnh mất trí không biệt định, mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi. Do đó đơn yêu cầu của ông Hoàng T tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự đối với bà Phạm Thị B là có căn cứ và phù hợp với các quy định của pháp luật nên cần chấp nhận.

[3] Xét đề nghị của Viện kiểm sát nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk là phù hợp với quy định pháp luật nên cần chấp nhận.

[4] Về lệ phí giải quyết việc dân sự và các chi phí tố tụng khác:

Về phí trưng cầu giám định: Ông Hoàng T đã nộp trực tiếp tại Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên nên Toà án không đặt ra xem xét.

Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Căn cứ khoản 1 Điều 37 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

Ông Hoàng T phải chịu lệ phí việc dân sự sơ thẩm theo quy định của pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH

- Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, khoản 1 Điều 149, các Điều 367, 369, 370, 371, 372, 376, 377, 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự;

- Căn cứ khoản 1 Điều 22 của Bộ luật Dân sự năm 2015;

- Căn cứ khoản 1 Điều 37 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của ông Hoàng T.

Tuyên bố: Bà Phạm Thị B, sinh năm 1943; Nơi cư trú: Số X đường Y, thôn Z, xã H, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk, mất năng lực hành vi dân sự.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Ông Hoàng T phải nộp 300.000 đồng (*Ba trăm nghìn đồng*) tiền lệ phí giải quyết việc dân sự, được khấu trừ vào số tiền 300.000 đồng tạm ứng lệ phí mà ông Hoàng T đã nộp (do ông Thái Phi H nộp thay) tại Chi cục Thi hành án dân sự thành phố B, tỉnh Đắk Lắk theo biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số AA/2023/0009864 ngày 12 tháng 4 năm 2024.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Quyết định này có thể bị kháng cáo, kháng nghị theo thủ tục phúc thẩm theo quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND TP.BMT;
- Chi cục THADS TP.B;
- UBND xã H;
- Các đương sự;
- Lưu hồ sơ vụ án.

THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN HỌP
(Đã ký)

Nguyễn Thị Kiều My